

Uredništvo in uprava Ptuj, MLO, II. nadstropje — Telefon števil 156 — Čekovni račun pri Narodni banki Ptuj števil 643-90322-0 — Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Vrabl Jože — Rokopisov ne vračamo — Mesečna naročnina od 1. maja 1951 dalje 20 din. celoletna naročnina 208 din. Naročniki, ki so plačali din 156.— za celo leto, doplačajo din 52.— — Tiska Mariborska tiskarna.

Partijske naloge po III. konferenci

Referati in diskusije na III. partijski konferenci za ptujski okraj, ki je bila pred kratkim, so poudarili važnost velikega družbeno-političnega, gospodarskega, kulturnega in socialistično-patriotičnega pomena in nujnost poglobitve partijskega dela na vseh v ptujskem okraju in Ptuju samem ob nalogah, ki so zajete v sprejetih sklepih. Revolucionarno-družbene politične spremembe, ki jih doživljamo v naši domovini, so odraz trdne odločnosti jugoslovanskih narodov v borbi za sgraditev socializma. Vsi ukrepi našega vodstva so usmerjeni v poglobljanje socialistične demokracije v utrjevanju družbeno-ekonomskih temeljev, v jasnosti naše neodvisnosti in obrambne moči. Na tej osnovi se razvija neusmiljena borba proti vsem preostalim sovražnikom socializma kot proti kapitalističnim reakcionarnim ostankom, birokratskim elementom, informbirojevskim eksponentom in najreakcionarnejšemu delu katoliškega klera. Partijske organizacije zastružujejo borbo proti sovražniku in njegovim parolam, s katerimi hočejo v naših vrstah povzročiti medbo in izpodkopavati sigurnost, razvedbo se, da je le tako mogoče voditi borbo za hitrejši razvoj socialistične demokracije.

Ideološki dvig članov Partije in kadrov, njihov individualni študij kakor izobraževanje množice zahteva več kot so sprejemali, kar se odraža na posledicah. Članstvo Partije je prešlo naše dolžnosti da bo množice seznanilo s vsem gospodarskim in političnim dogajanjem v naši državi na način, ki je ljudstvu najdostopnejši; v podjetju potom sindikata, na vseh potih množičnih organizacij, v okviru ljudske univerze, ki naj bi bila osnovna organizacijska oblika za vzgojno delo s množicami. Organiziranje strokovnih, političnih in poljudnoznanstvenih predavanj zahteva svoje delo pa tudi obeta uspeha. Pri tem ostane osnovno vodilo cilj pomoči množicam pri spoznavanju dela zavestnih graditeljev socializma, katerih primeri dokazujejo, da nastajajo boljše pogoje za življenjsko raven.

Organizacijska krepitve Partije zahteva od članov dosledno izvajanje principov notranje partijske demokracije, demokratičnega centralizma v osnovnih partijskih organizacijah in izvajanje dosledne kontrole nad izvrševanjem sklepov ter direktiv Partije nad utrjevanjem zavestne partijske discipline. Konstruktivna kritika med članstvom KP vodi v krepitve in čiščenje vrste partijskega članstva in dvigovanje njegovega ugleda. Velika skrb za sprejemanje novih kadrov v Partijo iz vrst delavstva, kmetov-zadrušnikov in drugih, ki se izkazuje s svojim delom v graditvi socializma, daje vsa zagotovila za kvaliteto in kvantiteto krepitve partijskih vrst. Tudi skrb za vključevanje žena v Partijo je skrb članov.

Za oživitvenje partijske linije v množičnih organizacijah in društvih, ki so naši družbi potrebne, nosijo skrb OPO, da se v ta društva vključijo člani KP kot aktivni člani in da zainteresirano za družbene probleme člani organizacij in društev. Od članov Partije v teh društvih se zahteva aktivnost pri delu, pravilno ocenjevanje raznih problemov, bodisi tudi drobnih, ki so večkrat važni in vplivajo na daljnji razvoj društva. Delavnost članov KP v društvih jim utrjuje med članstvom ugled in onemogoča delovanje in vpliv raznih sovražnih elementov. (Kleru, II. lid.)

Glede odkritih in prikritih sovražnih poskusov v odvajanju mladine od njene revolucionarnega delovnega elana zahteva od članov KP več pozornosti pri reševanju problema šolske in tvenšolske vzgoje mladine. Boriti se morajo proti podcenjevanju vzgojne vloge staršev in proti vplivu klera na mladino. V to delo usmerjene množične organi-

zacije predstavljajo uspeh dela KP. Delo članov KP učiteljev ne more biti uspešno brez poseganja v reševanje mladinske problematike, brez zasirovanja kritičnega čuta pri mladini in brez pomoči pri pravilnem ocenjevanju današnje stvarnosti, brez skrbi za strokovni dvig mladine itd. Člani KP, ki si ne zagotovijo zdravega vzgojnega vpliva med mladino tam, kjer se mladina zbira in izživlja, v raznih društvih, klubih itd. in ki mladini ne omogočijo zdravega razvoja v razvedrilo in zabavi, težko govorijo o svojem uspešnem delu glede duševne odpornosti in ljubezni mladine do domovine.

Dejstvo, da se je glede skrbi za našo mladino s strani članstva KP malo storilo, zahteva, da so v pionirskih svetih zastopani člani KP in da se pionirskim organizacijam posveti več skrbi, da se jim zagotovi dobro vodstvo v krajevnem in okrajnem merilu.

Stanje v našem gospodarstvu, ki ni najboljšo, posebno pa v KDZ in KZ, kjer je več izstopnih izjav, nalaga članstvu KP, da skrbi za pravilno delovanje in razvoj KDZ, za pritegovanje novih zadrušnikov in za reševanje problematike v gospodarstvu KDZ. Brez pravičnega odnosa, brez krepitve ugleda, brez zadostne pomoči v borbi proti spekulantom ostajajo samo tiste KDZ, kjer ni na delu partijska organizacija. Skrb za gospodarski račun in s tem za boljše gospodarsko dejavnost ter pravilno nagrajevanje zadrušnikov zahteva od članov KP predanost dela in našemu razvoju.

Vsa ta dejstva je potrdila III. partijska konferenca in obenem sprejela v imenu vsega članstva v ptujskem okraju kot osnovno nalogo, da bodo v bodoče delali na dosegu vidnejših uspehov, za prejšnjo sgraditev socializma.

Maršal Tito na II. kongresu sindikatov Jugoslavije v Zagrebu Videti moramo vsakega posameznika

Maršal Tito je med drugim dejal:

Ta kongres je zelo važen za nadaljnje delo in razvoj naše države, saj smo tako rekoč blizu zaključka našega petletnega plana. Prav v letu, ko je bil prvi kongres ZSJ, so nas zapustili tisti, ki smo s njimi v vojni skupno preživeli kri proti skupnemu sovražniku, proti fašističnemu okupatorju. In ne le da so nas zapustili, temveč so nas hoteli izolirati od vsega sveta. Toda posrečilo se jim je izolirati nas samo od tistih držav, kjer so sami še zdaj kot okupatorji. V tej dobi je bila postavljena na preizkušnjo tista enotnost, ki smo jo ustvarili med narodnoosvobodilnim bojem. Tudi v tej preizkušnji so naši narodi še enkrat potrdili, da je njihova enotnost nezlomljiva in da ne more nobena sila na svetu, tudi ne Sloveška zveza, razdružiti naših narodov. Takrat je odigrala predvsem veličansko vlogo edinstvena monolitnost naše Komunistične partije. Prav po njeni zahtevi smo vzdržali enega največjih in najbolj nevarnih napadov na naše državo, napad, ki ni bil nič manjši od fašističnega oboroženega napada.

Skrb ljudske oblasti v naši državi je bila osredotočena predvsem na to, kako bi mogli delavski razred lažje izpolniti svoje naloge in dobiti tisto, kar je njegova fizična potreba, da bi bil kos veličanskim naporom. Zadevali smo na velike težave. Prva je bila velika pomanjkanje delovne sile. Druga je bila vprašanje strokovnosti naših kadrov v podjetjih, v naši mladi industriji, ki se bujno razvija. S strokovnimi kadri bomo najbrž imeli težave še več let. Naša kakovost zdaj še trpi zaradi premanjane števila strokovnih kadrov, toda to

se more in mora kboljšati. Pri skrbi za vzgojo ljudi imajo sindikati veličansko vlogo. Predvsem je treba skrbeti za smotno preskrbo naših delavskih ljudi. Ne smemo vedno gledati le na množico, marveč moramo videti vsakega posameznika. Skrb za kadre je osnovna stvar.

Ko govorimo o nalogah, ki nas čakajo, moramo imeti tu pred očmi tudi vprašanje odnosa naših delavskih ljudi do dela, do tovarne, v kateri delajo. Ko pride zdaj delovni človek v tovarno, se mora zavedati, da je prišel v svojo tovarno, ki je tako rekoč tudi del njegove lastnine. Vprašanje vzgoje delovnih ljudi, ki prihajajo iz vasi, je najtežavnejši problem, ki ga mora reševati naša ljudska oblast, predvsem pa sindikati.

Ko je omenil odnos do delovnih ljudi v Sovjetski zvezi, je maršal Tito rekel:

V Markovcih: Od obljube do izpolnitve

Prebivalci markovskega šolskega okoliša so pričeli izpolnjevati svoje obljube, ki so si jih zadali na roditeljskem sestanku dne 23. septembra 1951 za krajevni samoprispevek, v svrhu popravila šole.

KLO Markovci je že prispeval v denarju okrog 50 odstotkov svojih prispevkov t. j. v denarju 15.556 dinarjev. Posebno se je izkazal tov. Kolarič Janez, mali posestnik iz Nove vasi št. 27, ki bi moral prispevati samo 50 dinarjev, dočim je prispeval 500 dinarjev. Rav-

no tako se je pokazal požrtvovalnega za izvajanje krajevnega samoprispevka v KLO Markovci tov. Kristovič Antona iz Nove vasi. Prebivalci KLO Markovci pa niso prispevali samo v denarju, temveč tudi v gradbenem materialu, ki je bil potreben pri popravilju in obnovi ostrešja. Pri teh dajstvih sta se posebno izkazala tov. Polanec Franc in Slana Simon, oba iz Nove vasi.

Kakor so se izkazali prebivalci KLO Markovci, tako se je izkazalo tudi ljudstvo KLO Sobotinci in že prispevalo 3000 dinarjev t. j. skoraj celoten prispevek privatnega sektorja tega krajevnega odbora.

Dela pri prekrivanju in popravilju ostrešja je vršilo gradbeno podjetje »Remont« iz Ptuja, pod vodstvom tov. Kodrič Leopolda. Dela o končana. Zamenjalo se je skoraj 3000 kom. srebne opeke, popolnoma so se morali nadizdati štirje dimniki, ostali pa popraviti; zamenjalo se je več roženic in lat v ostrešju, ki so bile uničene.

Po vseh KLO šolskega okoliša se vrte akcije za krajevni samoprispevek. Izgleda so, da se bo lahko čimprej nabavil potreben material, predvsem les za izdelavo novih šolskih oken, ki so nujno potrebna zamenjava. Zamenjava bi se izvršila v bodočih poletnih.

Z vsem tem bo ljudstvo markovskega šolskega okoliša pokazalo in dokazalo to, kar je z besedami izrazilo na roditeljskem sestanku ter tako postalo v tem primeru vzgled ostalemu ljudstvu ne samo ptujskega okraja, temveč tudi Slovenije.

na plačevanja v gospodarstvu, konkretne predpise vsebuje Pravilnik o plačah, o katerem ste te dni mnogo razpravljali ter tudi izdelali osnutke. Ti morajo jasno izražati, da je v podjetju uresničeno socialistično načelo: od vsakega po njegovi sposobnosti — vsakomur po njegovemu delu.

V dosedanjem sistemu nagrajevanja plača ni bila odvisna od tega, koliko se podjetje zanima za potrebo trga in izdeluje predmete, ki jih potrebuje potrošnik. Omenjena osnutka to hibo odpravljata s tem, da predvidevata 4 vrste plač: osnovno, dopolnilno, stalno in spremenljivo plačo. Kakšen pomen ima ta delitev plač? Vsaka teh plač služi določenemu cilju. Osnovna plača je plača za izobrazbo: šolsko in strokovno. Nje višina zavisi od izobrazbe in delovnega mesta. Vsi delavci in uslužbenci, ki imajo isto izobrazbo in enako delovno mesto imajo osnovno plačo.

Ce bi bili prejemniki delavca in uslužbenca zavisi le od izobrazbe, bi to ne bilo socialistično, ker se delo iste strokovnosti opravlja pod različnimi delovnimi pogoji. Vse delovne operacije niso enake, ene so enostavnejše, druge bolj zapletene, dalje zahtevajo nekatera mesta večjo odgovornost kot druga, ena so vodilna, druga ne, končno je en delavec ali uslužbenec sposobnejši od drugega ali ima daljšo delovno dobo, kakor drugi.

Namenu, da se vse te okoliščine v plači pravilno upoštevajo, služi dopolnilna plača, ki torej pripada delavcu ali uslužbencu, ki izpolnjuje enega od gornjih pogojev. V uredbi je določen le najvišji znesek dopolnilne plače za vsako kategorijo, podjetja pa prosto presojajo in odločajo višino dopolnilne plače poindem. Osnovna in dopolnilna plača tvorita stalno plačo.

NOVE PLAČE BODO VEZANE NA USPEH PODJETJA

Osnovno v novem sistemu je to, da so plače vezane na ekonomski uspeh podjetja. Zato je za vsako podjetje osnovno to, da je fond stalnih plač ravno tolik, da plača delo, ki je potrebno, da se izkoristi minimalna zmogljivost, ki jo določa družbeni plan. Ta fond se ustvarja iz sredstev, ki jih podjetje dobi s prodajo svojih izdelkov, oziroma iz plačila za opravljene usluge oziroma storitve. To pomeni: če podjetje ne bo

O novem finančnem sistemu

Na konferenci predstavnikov trgovske mreže ptujskega okraja dne 7. oktobra t. l. v Ptujju je imel tov. Vobič, poverjenik za trgovino in preskrbo, referat o novem finančnem sistemu. Ker je glede novega finančnega sistema med delovnimi ljudmi še mnogo nejasnosti ter zaradi izredne preglednosti in umljivosti navedenega referata, ga v celoti priobčujemo.

Tov. Vobič je dejal:

Kot nadaljevanje demokratizacije, ki smo jo pričeli z ustanovitvijo delavskih svetov in upravnih odborov, prehajamo k novemu finančnemu sistemu. V kratkem bodo sprejeti zakoni o planskem upravljanju narodnega gospodarstva, zakon o plačnem fondu podjetij, zakon o proračunih in zakon o družbenih prispevkih in davkih, katerih osnutki so bili že objavljeni v dnevnem časopisu.

Ti zakoni so osnova novega sistema, ter je nujno, da jih v podrobnosti poznate, saj pospešujejo razvoj materialnih proizvodnih sil in vplivajo na dvig življenjske ravni delovnih ljudi.

Ti zakoni predvidevajo veliko vlogo neposrednim proizvajalcem pri upravljanju našega gospodarstva. Najbolje se to vidi, ako primerjamo vsebino načrta zakona o planskem upravljanju narodnega gospodarstva z dosedanjim praksom v našem planskem gospodarstvu.

DOSEDANJE PLANIRANJE

Dosedaj smo od zgoraj planirali skoraj vse. Podjetja so sodelovala le pri tako imenovanih operativnih planih, ki so bili odvisni od temeljnih planov, ki so bili diktirani od državnega aparata ali, če hočete, od uradnikov.

Delavski sveti se niso mogli v celoti razviti, čeprav so pokazali pomemben napredek in voljo pri upravljanju sploš-

ne ljudske lastnine in proizvodnje, kar se je njihovo delo gibalo le v okviru diktiranih temeljnih planov, skratka odnos med podjetji med seboj ter med podjetji in državo so ostali nezmenjeni. Načrti novih zakonov poznajo 3 kategoriji planov: družbene plane in samostojne plane gospodarskih združenj in organizacij. Za razliko od prejšnjih temeljnih planov, ki so zavirali iniciativno delovnih kolektivov ter dejansko preprečevali upravljanje po delavskih svetih in upravnih odborih, se družbeni plani ukvarjajo le z osnovnimi proporcijami proizvodnje in razdeljevanja, to je s temeljnimi proporcijami, ki določajo razvoj materialnih sil in razdeljevanje narodnega dohodka. Temeljni proporciji so določbe družbenih planov, ki onemogočajo anarhijo družbene proizvodnje in razdeljevanja, ki je lastna kapitalizmu.

Povdariti moram, da načrti novih zakonov ne samo dopuščajo, temveč spodbujajo samostojnost gospodarskih organizacij in združenj ter drugih proizvajalcev na temelju splošnih pravic in dolžnosti, določenih s splošnimi zakoni.

RAZDELJEVANJE PRESEŽKOV DELA

Tako ugotavljanje razlik med dosedanjim praksom in načrti novih zakonov pa bi bilo samo formalno, ako ne bi ti načrti globoko posegali v problem razdeljevanja presežkov dela. Dosedaj se je stekel skoraj ves presežek dela državnih podjetij v državno blagajno ter se iz te ponovno razdeljeval. Razumljivo, da se je v naši ljudski državi ta presežek dela delil na način in za namene, ki so koristni za združbo delovnega ljudstva, to je, na socialistični način. Kljub temu pa je vseboval vse nevarnosti, ki so v Sovjetski zvezi pripeljale do birokratske kontrarevolucije in izkoriščanja delovnih ljudi. Kljub dejstvu, da se je ta presežek dela razdeljeval na način in za namene, koristne delovnim ljudem, dejansko neposredni proizvajalci niso imeli deleža pri upravljanju s tem presežkom. Z njim je upravljal v njihovem imenu alcer socialistična država s svojim uradniškim aparatom.

Novi načrti določajo, da bo le manjši del presežka dela dotekal v državno blagajno, s večino pa bodo upravljala podjetja sama preko svojih delavskih svetov in upravnih odborov. Glede na dovršitev petletnega plana sicer vse to

Andreju odveč, da bi razen njega še kdo zapel v čast pokojniku ljudsko talostinko, ki je bolj segla ljudstvu do srca kot pa njegovo brezdusno drdranje cerkvene pesmi? Tako obnašanje gotovo ni predpisano v svetem pisnu stare niti nove zaveze.

Naj odgovori na gornja vprašanja pater Andrej kakor koli hoče, vendar je eno jasno, da s takim brezdušnim odnosom do delovnih ljudi iz Haloz in do svetčnosti od grobovih delavcev ne bo mogel nikomur dokazovati, da je ljudski duhovnik. Njegov način upravljanja verskega obreda ob pogrebu kaže samo brezdušno upravljanje donosnega posla, ki ga pač ob svoji brezdušnosti tako stopnjuje kakor pač opevuje ljudi: skromnim malo, petičnim

Ali patru Andreju iz Vida ni do nagrobnih svečanosti?

V ponedeljek dne 1. oktobra t. l. do-
la. Udeleženci pogreba so se spogledali in ostali vsi ob odprtem grobu težko pogrešanega, marljivega in poštenega delavca, dokler nista kontala ganljivih poslovnih govorov tov. Zorčič Franjo v imenu oblasti in podjetja ter predstavnik sindikata in na koncu je še moški zbor SKUD »Jože Lado« zapel žalostinko.

Tako brezdušen odnos patra Andreja do žalne svetčnosti po tragično preminulem delavcu Cafuta Janezu je vzbudil pri vseh navzočih močno ogorčenje. Očitno mu je bilo mučno to, da vidi ob delavčevem pogrebu tako svetčanost, ko je navajen takih pogrebov le, ko umre kdo iz premočnejše družine. Ali mu je bilo mogoče mučno poslušati govorilke, ki so smatrali za svojo človeško dolžnost napram poštemu in marljivemu državljanu izkazati ob njegovem grobu vso čast in poudariti, kaj pomenijo za našo družbo takdi ljudje, ki zaslužijo zaradi svojega pomena in delavnosti živni in mrtvi vso čast in spoštovanje. Ali je bilo mogoče, da bi se v takem pogrebu, ki je bil namenjen za spominjanje na pokojnika, ki je bil tudi moški zbor SKUD »Jože Lado« iz Ptuja in so čakali na minirata. Ker ga ni bilo, so krenili v sprevedu proti cerkvi. Na pol poti je prišel nasproti in na česti sprejel spreved. Po opravljeni v cerkvi je spreved odel pokopališče. Pater Andrej iz Sv. Vida je svoj posel hitro opravil in za-
bustil pokopališče na plačo, na to, da

ODMEVI

Bebler

V poročilu pododbora za kolektivne vojaške ukrepe OZN je jugoslovanski delegat dr. Aleš Bebler poudaril: Združeni narodi morajo, brž ko se odločijo za uporabo kolektivne oborožene sile, imenovati organ, ki bo odgovoren za vodstvo vojaških operacij. Ta organ mora imeti pooblastilo, da koordinira napore posameznih držav in organizira skupne vojaške oborožene sile.

Sherwood

Glede mirovnega zborovanja, ki bo v Zagrebu, je dal pred kratkim izjavo med drugimi tudi znani ameriški dramski pisatelj g. Robert Sherwood:

«Sveto besedo mir so popačili s hinavsko uporabo imperialistični agresorji in njihovi privrženci. Toda o iskrenosti nacionalnega komiteja Jugoslavije za obrambo miru ni mogoče dvomiti. Ta komitej se ne poslužuje besede miru ko nekakega opija za ljudstvo in prepričan sem, da bo uveljavila vsestransko podporo vseh ljudi, ki spoštujejo pravico svojih sosedov, da žive v svobodi in enakosti. Zelo verjetno je, da bodo dali veliki narodi Jugoslaviji enak prispevek v boju proti vojni, kot so ga dali v boju proti nacizmu.»

Churchill

V volinim govoru v Liverpoolu je obljubil vodja konzervativne stranke Winston Churchill angleškemu narodu za slučaj njegove volilne zmage narodno vlado na široki podlagi in najmanj pet let notranjega mira v državi, kar bo predstavljalo ozdravitev in prerajanje Velike Britanije. Njegov cilj je, kot je dejal, vlada iz predstavnikov vseh strank. Odločno se je izrazil proti so planskemu gospodarstvu. Njegov kabinet bi stremel za družbeno ureditvijo, v ka-

teri bi bilo minimalno vmešavanje v gospodarstvo in maksimalna privatna iniciativa.

De Gasperi

V italijanskem parlamentu je izjavil predsednik italijanske vlade De Gasperi glede tržaškega vprašanja, da želi Italija dobre sosedne odnose z Jugoslavijo in da bo rešitev tega vprašanja v skupno korist. Dodal je, da vprašanje Trsta ne zadeva samo Italije in Jugoslavije temveč da je to mednarodni problem.

Salaj

Na drugem kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije v Zagrebu je poročal o delu ZSJS po I. kongresu in med drugim dejal: Naglasiti moramo, da so precej dolgo bili in da so še vedno v naših sindikalnih organizacijah določeni pojavi defenzivnosti glede na Informburo. Razen tega so še naše organizacije pogosto menile, da zadostuje za krepitev obrambne sposobnosti države politično in vzgojno delo, zastopavljale pa so konkretne ukrepe pri izvenarmadni vojaški vzgoji, pri izboljšanju bojne pripravljenosti naših delovnih ljudi.

Poročilo, ki je obsegalo analizo vsega dela, uspehov in težav v zvezi z borbo za mir, neodvisnost in svobodo naših narodov, je zaključilo:

Naša želja in težnja je, da bi v prihodnje še naprej širili stike s sindikalnimi gibanji vsega sveta, ki hočejo sodelovati na temelju enakopravnosti, svobode in samostojnosti. Mi hočemo v skupnosti z drugimi sindikati sodelovati v borbi za mir, in neodvisnost narodov in držav, za napredek delavskega razreda, za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev delovnih ljudi vsega sveta.

O novem lininčnem sistemu

(Nadaljevanje s 1. strani)

toliko izkoristilo svoje zmogljivosti, kakor to določa družbeni plan, bodo delavci in uslužbenci prejeli samo toliko stalne plače, kolikor računaska fonda je podjetje ustvarilo. Jasno je, da podjetjem ne bo več predpisano, koliko in kakšne delavce oz. uslužbence mora zaposliti, ker bo to odločala višina ustvarjenega plačnega fonda.

S tem, da država še vedno določa fond stalnih plač, regulira ravnotežje med blagovnimi in kupnimi fondi, ki morajo biti v ravnotežju, sicer to škoduje življenjskemu standardu. Tako določanje fonda stalnih plač je potrebno, ker naše industrijske panoge niso enakomerno razvite. Ker je fond zavisan od dela, ki je potrebno, da se izkoristi minimalna zmogljivost, je torej dosežena stalna plača odvisna od izkoriščenosti zmogljivosti.

Spremenljiva plača pa pomeni delež, ki ga ima delavec in uslužbenec na čistem dohodku podjetja. Za to nudi sredstva edino fond spremenljivih plač, ki je sam del čistega dohodka podjetja. Če ni čistega dohodka, ni spremenljivih plač, dohodka pa ni, če je podjetje slabo gospodarilo, če ni nudilo potrošniku tistega, kar rabi. To pomeni: dohodek in s tem v zvezi spremenljiva plača zavista od tega, koliko se je podjetje trudilo zadovoljiti potrebe trga.

Cene na trgu bodo zavisele od ponudbe in povpraševanja. Podjetja z nižjimi stroški bodo imela večje spremenljive plače. Te pa se bodo razdelile med posameznike v razmerju z doseženimi stalnimi plačami.

Iz vsega gornjega je razvidno naslednje: Bistvo novega sistema je, napraviti proizvajalca odvisnega od potrošnika in ga v njegovem lastnem interesu vzpodbuditi k dvigu produktivnosti, kar končno pomeni: ustvariti pogoje za dvig življenjske ravni delovnega človeka.

REŠITEV VPRAŠANJA ZAČASNE BREZPOSELNOSTI

Osnutek zakona o plačnem fondu rešuje tudi vprašanje delavcev, ki bi zaradi skrajšanja števila delavcev in usluž-

bencev lahko začasno ostali brez dela. Dokler ne najdejo dela, ki ustreza njihovim sposobnostim, imajo pravico na svojo osnovno plačo in polovico dopolnilne plače.

NOVI ZAKON O PRORAČUNU

Omeniti moram tudi osnutek zakona o proračunih, ki se prav tako močno razlikuje od dosedanjega zakona. Medtem, ko se je dosedaj stekala v proračun skoraj vsa akumulacija in so se iz proračuna dodeljevala skoraj vsa sredstva, predvideva novi osnutek, da se s proračuni določajo samo tisti dohodki in razdeljujejo tista denarna sredstva, ki so določena z družbenimi plani za izvršitev nalog državnih organov in ustanov ter za ostale družbene fonde in za potrebe gospodarstva, kot sem že v začetku omenil. Ta del od dohodkov podjetij bo določen s povprečno stopnjo na precežek proizvodov in to v obliki prispevkov oziroma davkov. Ta osnutek predvideva ukinitve davka na promet proizvodov in uvedbo družbenega prispevka. Ostali viri proračunskih dohodkov pa so: davek na dohodek, davek na dediščino in darila, krajevni samoprispevek, carine, takse, davek uradov in ustanov, takse na promet določenih proizvodov in dotacije.

Prav tako se spremembe tudi osnutek zakona o družbenih prispevkih in davkih. Družbeni prispevek plačujejo v določenem odstotku socialistična gospodarska podjetja, državljani in privatne pravne osebe pa plačujejo davek. Osnutek predvideva davek od dohodka, dediščine in daril. Plačuje se davek od dohodka zemljišč, zgradb, od dohodka privatne delavnosti ter od dohodka iz spremenljivih plač delavcev in uslužbencev. Kmetje bodo plačevali davek od dohodka od zemljišč, ki se bo določil po velikosti zemljišča, njegovi boniteti in vrsti kulture, ugotovil pa se bo na podlagi katastra.

SPROSTITVEV PONUDBE IN POVPRŠEVANJA NE POMENI POVRATKA NA STARO

Prav tako moram omeniti še nekaj o sprostitvi delovanja zakona o ponudbi in povpraševanju. Dosedanji sistem pla-

Haloški vinogradniki obravnavajo resno probleme letošnje zime

Na sestanku vinogradnikov, ki je bil pred nedavnim v šoli v Cirkulanah, je bilo mnogo razpravljanja o letošnji trgatvi, o predhodnem podbiranju, obnovi vinogradov ter o letošnjih življenjskih pogojih haloških prebivalcev od posledic letošnje toče in slabega vinskega pridelka vsled odtaja in slabega vremena. Važno vprašanje na tem sestanku je bilo vprašanje uvoza vin iz drugih republik naše domovine, kjer so imeli letos več pridelka in tudi ob njihovi proizvodnji stroških.

Sestanka se je udeležil v imenu Vinarske zadruge tov. Bračko iz Ptuja, ki je po domače raztolmačil prebivalcem Halož glede letošnjega pridelka, pospravljanja in kletanja ter možnosti prodaje na domačem in svetovnem trgu. Referat pa je imel tudi upravitelj niše gimnazije v Cirkulanah, ki je seznanil udeležence sestanka o vsebini referata in diskusije okrajne konferen- OF, na kateri je bila poudarjena agilnost odborov OF v haloških predelih v nasprotju z nedelavnostjo odborov OF v ostalih predelih okraja.

Resno zaskrbljenost so prikazali na sestanku vinogradniki iz okolice Cirkulan glede na sedanje vreme, na gnitje grozdja in na letošnji skromen vinski pridelok in s tem v zvezi tudi na vprašanje preživljanja do novega vinskega pridelka.

Vinogradniki so predlagali, da bi se nabavila pšenica in žito iz Banata in da bi se omogočili pod izjemnimi pogoji cenen prevoz po železnici glede na to, da gre za predel v ptujskem okraju, ki ni v stanju plačati visokih prevoznih stroškov zraven visoke cene žitaric.

V zadnjem času se opaža v ptujskem okraju, da točijo gostinski obrati vina iz sosednih republik, kar vzbuja resno zaskrbljenost med vinogradniki iz Halož zaradi konkurence v cenah. Glede na to so vinogradniki sklenili, da se bodo še bolj oklenili svoje vinarske zadruge, ki jim je bila že velika opora pred vojno, ko se je čutil na našem trgu vpliv konkurence.

Kredit 4 milijonov za obnovo vinogradov so ocenili kot preskromen glede na dejstvo, da gre v Haložah za vinograde, ki so vsled starosti 50 do 60 let izčrpani, zaradi česar stojijo Halože pred resnim problemom obnove.

Na sestanku so sprejeli več sklepov in upajo, da bodo našli pri njihovem izvajanju vso oporo političnih in upravnih forumov v sedežu okraja in republike.

niranja in finančni sistem sta dušila zakon o ponudbi in povpraševanju, kar tudi delovanje zakona o vrednosti. Zahteve trga niso bistveno vplivale na asortiment in kvaliteto blaga, saj je to zavzelo od uvidenosti uradnikov, ki so postavljali oz. določali posameznosti v osnovnih in operativnih planih. Podjetja pa tudi niso bila zainteresirana za potrebe trga, ker so z izpolnitvijo plana izpolnili svojo dolžnost. Isto je bilo s cenami. Te so bile v glavnem diktirane od zgoraj in trg sam nanje ni vplival bistveno. Zaradi tega je nekater vrste blaga zmanjkovale, čeprav ni bilo toliko potrebe zanj, drugo pa je ostajalo. Delovanje zakonov je bilo čisto zadušeno s birokratskimi posegi. Tako dušenje zakonov je začelo še zavirati razvoj proizvodnih sil in napredek v zadovoljevanju vsakdanjih potreb. Z omejitvami spremembami bosta zakon o ponudbi in povpraševanju ter zakon o vrednosti dokaj sproščena. Ta sprostitve pa ne pomeni njihovega anarhičnega delovanja, ki je značilno za kapitalistično gospodarstvo, kakor tudi ne vračanja na kapitalistična načela gospodarjenja. Ti ekonomski zakoni ob današnjem stanju proizvodnih sil in blagovne proizvodnje stvarno obstoje, pa naj jih še tako dušimo. Njihovo delovanje se odraža v špekulaciji in pomanjkanju nekaterih vrst blaga, ki se nemudoma pojavljajo. Videti moramo temeljno razliko v delovanju teh ekonomskih zakonov v kapitalizmu in pri nas, saj delujejo pri nas v popolnoma drugih pogojih, in to ob obstoju ljudske oblasti, načrtnega gospodarstva, upravljanja podjetij po delovnih kolektivih,

Vesti iz organizacij

Osvobodilne fronte

Predlogi članstva OF zahtevajo resno delavnost

Vaški odbor OF Stoperce je pred kratkim sklical množični sestanek, ki se je vrtil ob udeležbi 60 odst. vsega članstva.

Predsednik krajevnega odbora OF Stoperce tov. Vitič je v poročilu spomnil navzoče člane in članice na vrsto rešenih problemov, predložil pa jim tudi slabosti dosedanjega dela.

Največ diskusije na tem sestanku je bilo o novem finančnem sistemu, o novem načinu plačevanja delavcev in obračunavanja ter plačevanja davkov. V tej diskusiji je prišlo do obravnavanja številnih predlogov v zvezi s prostovoljnimi delom na cestah pa tudi z obnovo vinogradov ter z vprašanji preskrbe pasivnih krajev Halož z žitaricami. Diskutanti so v svojih predlogih glede obveznosti iz gospodarstva za leto 1952 povdarjali pasivnost Stoperce, predvsem v živinoreji in žitaricah. Posebno živahnost je vneslo v diskusijo vprašanje obnove vinogradov, glede najetja obnovitvenega kredita oziroma posojila. Na tozadevna vprašanja niso dobili prepričljivih odgovorov.

Ali so Štefana Čučka res po nedolžnem zaprti?

«Čučka Štefana so po nedolžnem zaprti» so šušljali v Ptuj v četrtek, 4. in v petek, 5. oktobra Čučkovi znanci in prijatelji, več ljudi še sedaj šušlja, nekateri pa odprto govorijo o klavnici, o ogoljufanih kmetih in o ogoljufanem podjetju, pa tudi o ljudeh, ki so Čučka namestili za upravnika klavnice.

Med ljudstvom gre od ust do ust: «Čučka so zaprti». Preiskavo je imel doma. Nekemu odborniku MLO je bilo zelo nerodno, da je moral biti pri preiskavi navzoč. Pomislite, žene niso obvestili, da bo preiskava. Našli so mu nad 160.000 din gotovine. «Prokleti goljuf» pravijo kmetje. Sedaj prinašajo listine, iz katerih je razvidno, da so res ogoljufani. Plačeval jim je kilogram žive teže živine po 20, 45 ali 60 dinarjev, podjetju pa zaračunal za kilogram po 10 din več in razliko deval v svoj šep. Vseeno mu je bilo, če je ogoljufal reveža ob prisilnem zakolu

socialistični lastniki itd. Pri nas gre torej za sprostitev, ki je omejena z našo stvarnostjo.

Rad bi h koncu odgovoril še na eno vprašanje, ki se čisto sliti in to je: ali ne obstaja možnost, da bo pri nas po uvedbi novega plačilnega sistema prišlo do inflacije?

DO INFLACIJE NE BO PRISLO

Inflacija je razvednotenje denarja in se pojavlja, ko država za izdani denar nima kritja v blagu, to je takrat, ko je v obtoku več denarja kot izdelkov in storitev in kmetijskih pridelkov. V kapitalizmu je inflacija podobna plazu, ki ga ni mogoče ustaviti. Cene se dvigajo, državna banka izdaja nove in nove količine denarja.

Po vojni je tudi pri nas obstojala ta nevarnost. Tovarne so bile podrtje, proizvodnja blaga majhna, potrošnja pa večja, kajti imeli smo vedno več delavcev, ki so se vključevali in za delo dobivali prejemke, imeli smo velike investicije za kapitalno izgradnjo in družbeni standard. Le načrtnemu gospodarstvu in disciplini delovnih kolektivov, ki je visoka, gre hvala, da ni prišlo do takih gospodarskih pretresov. Tudi v tem je upravičeno dosedanje našega gospodarskega sistema.

In novi sistem? Prinaša nevarnost inflacije? Nikakor ne! Z novim sistemom bodo odpadale karte in boni, ki so predstavljal pravzaprav vrednostne papirje. Ko odpadejo ti, postane denar edini predstavnik vrednosti. Praktično torej ne bo v obtoku prav nič več denarja kot dosedaj. Novi ukrepi torej ne po-

V diskusiji o volitvah v novi odbor so imenovali več delovnih ljudi, ki so smatrali kot sposobne in pimerne za izvrševanje dolžnosti ljudskega odbora.

Ta množični sestanek je imel edino to slabost, da niso zapisali poedinih predlogov ter predlagali, da jih članstvo potrdi kot sklepe za bodoče delo. Ta pojav bo treba v bodoče resno odpravljati, sicer se dogaja, da prihajajo malodušja v organizacijah, ker predlogi ne registrirajo niti se ne pozvame vse potrebno, da bi se uredili ali pa vzeli v resni postopek.

Fronta v Zg. Placarju ima novega sekretarja. Ker je dosedanji sekretar VOOF Zg. Placar odšel v JA, so za novega sekretarja izvolili tov. Bombe Vinka.

V Leskovcu je odbor Fronte skoraj popolnoma zamenjal svoje dele ter tudi, če so začeli člani izstopati iz organizacije. Zanimivo bi bilo ugotoviti razloge tega mrtila ter stanja, ko mora predsednik odbora sam izvrševati vse naloge.

Kmetje so vozili v klavnico svinje teleta in dovažali goveda, gledali na tehniko, računali in ugibali: «Hudiču pa nekaj ni v redu. Prvo vrsta živina po 60 din kg. Kdo le dobi plačano po 70 din? Eden ali drugi mu je rekel: «Gospod, poskusite, en požreli šnopsa ne bo službi škodil». To so pa res doberbine, je mislil Čuček. Kdo bo sentimentalen. Prijazni gor ali dol, glavno da ne vedo, da se jih da opiti za par jurjev. Kdo bi se odreke, lahko dobljenih jurjev, ko pa so tako potrebni. Kaj vse se dobi, dve plači pa le nista zadosti. Kmetje se še dajo ofrnati, pri delavcih in namaščenih gre to nekoliko teže.

In Štefan sedi... Ljudstvo govori, preiskovalci pa imajo polne roke dela. Ne moremo še dati nikakih izjav o preiskavi, pravijo. Pišite, kar govori ljudstvo, pa se ne boste nič zmotili. Klavnica je zopet brez upravnika strokovnjaka. Treba bo najti novega človeka. Zadoščalo bo, če bo znal misliti in skrbeti za ljudsko prehrano z mesom, ki bo znal ocenjevati živino in ki bo upošteval, da kmetje niso neumni ljudje in da ljudska oblast ne mara strokovnjakov, ki znajo goljufati ljudsko gospodarstvo. Delo bo šlo v klavnici dalje, Štefan Čuček pa bo sedel v Prešernovi in čakal na obrat pred sodiščem.

Umetni inflacije temveč nasprotno: uvrščevanje denarja, saj bodo blagovni fondi vedno večji. V prihodnjem letu prične proizvajati cela vrsta tovarn, ki jih še nekaj let gradimo in, ki bodo izdelovale nove količine blaga. Tudi ostale tovarne bodo zainteresirane na dvigu in izboljšanju proizvodnje. S povečanjem blagovnih fondov v primeri z gotovino, ki je v obtoku, pa pomeni krepitev našega dinarja.

Par, ki niso vedeli, kaj se godi, in niso vedeli, zakaj je muzikant prenehal gosti, so zaplesali in zaklicali: «Muzikant! — Polka!» Ploskanje in klicanje pa je prestalo, ko je godec vrzel harmoniko čez plečo in planil na pod. Par pred njim so se v naglici razmaknili. Godec je dvignil peot, zamahnil proti Ritonji in zavpil: «Kaj te briga deklina?! Nimaš babbe!»

Ritonja se je za korak, do oboda umaknil, da ga roka ni dosegla, potisnil roke v žep in izvirno pogledal. Zatem je počasi vprašal: «Si jo na sejmu kupil?» Pogledal je po ljudeh, enako izvalno, ko poprej godca in dejal: «Moja stara? Kaj bi z njo? Zdej je svoboda!» Debelo se je zakrohotal.

Zenske so ogorčene začivkale, nekaj deklet se je sramežljivo zahihitalo, možiki pa so se široko zarežali, a še isti trenutek je srenja v stikalnici osemela in zazijala — v muzikantovi desnici je zablesčal nož.

«Kdo je nemika vlačuga?» je zavpil muzikant, stopil proti plesalcu in ga vročično pogledal. «Kdo?» je vprašal Ritonja, pokazal na Lajhovo in rekel: «Njo vprašajte!» Lajhova si je pokrila obraz. Ritonja je pogledal po ljudeh in se hotel zasmejati — ali smeh mu je nekje obtal, taka tišina je nastala.

Ivan Potrč:

Gorice

Nadaljevanje 3.

III. Ta čas, ko je Vračko hitel proti zidanci, se je miting, kakor so viničarji rekli svoji veselici, ki so si jo pripravili, da bi na pošten način proslavili svojo svobodo in svojo ljudsko oblast, že zdavnaj razdivjal. Se nikdar, odkar je stala križniška zidanka, se niso pari v njej tako razdivjali vrtili, nikdar še ni v njej nihče tako na široko vlekel harmoniko in igral tako divjih polk in valčkov, kakor jih je igral ta večer Ozmečkin muzikant. Sedel je na kašti in igral in igral, viničarski pari pa so se vrtili in vrtili. Plesalo se je na prostranem podu velike križniške stikalnice in spodaj na temnem prostoru med praznimi in med drug na drugega naloženimi sodi in med stikalnic.

Ves prostor, ki so ga obdajale od treh strani gole opekaste stene, je bil žarko razsvetljen; svetile so karbidovke. Ostali viničarski svet, ki ni plesal, od otrok do starev in babnic, je bil stisnjen ob gole opekaste stene, med začrnelo hrastovo posodo in med črpalco; bila je skratka velika kletar, vse si je hotelo napasti oči.

Iz kleti, v katero se je prišlo iz stikalnice, so nosili vino v skafih, kakor

je v velikim veseljem povedal Stefek. V kleti sami, ki jo je razsvetljevalo nekaj šturmovk, kakor so pravili na Kajtarju velikim trebušastim leščerbam, ki so bile zavarovane z žico in ki jih je bil en sam cilindar, se je majal majhen in debelušast kletar, na sodih pa je sedelo, pilo in pelo nekaj viničarjev; vse je bilo precej okajeno, vendar pa še daleč od razgrajanja; ljudje so se komaj toliko opili, da so se postavljali in da so začeli na veliko politizirati — ali vse to je bilo še daleč od puntarske pesmi »Če vino teče, naj še teče kri! Nemci so šli, v mestu so slavili svobodo, gospoda se še ni vrnila, ne mestna in ne farovška, viničarjem pa so ostale kleti — kdo ne bi politiziral, kdo ne bi plesal, kdo ne bi pil? Tako doživlja samo enkrat v življenju, tako se je zgodilo prvič in edino, odkar je garala na svetu viničarska raja, zato je to svojo svobodo tudi s široko žlico zajela in si jo privoščila.

Vendar pa sta bila v kleti dva, ki sta imela poleg pijače svoje posebne plane. To sta bila debelušasti kletar, ki je stal ob sodu, vil roke in bil ves nesrečen, a se je kljub temu ves čas smehljaj. Vse to je počenjal zaradi

dolgina, ki je stal pred njim in ki je pilan, kakor je bilo videti, tolkel s pestjo po sodu. Lesena in trebušasta posoda je volto dolga, bila je prazna, kletar pa je sklepal roke in prosil:

«Prijateljček, nehaj, za kriščevo voljo, prijateljček...»

«Kaj?» mu je odgovarjal dolg in ga potiskal proč. «Ko bomo iz tega tu — udaril je z vso močjo po sodu, da je volto zarožljalo — »pil, takrat, prijateljček, bo šle prava urednuga, nič prej! To zdaj,» ozrl se je po kleti in pokazal proti stikalnici, »to ni nič. To, to še ni pravo... Pravi,« je povzdignil glas in zatisano nadaljeval, »ti šele pridejo...»

Kletar je zgledal okamenel. Ozrl se je na vse strani, ves prestrašen, da ju ne bi kdo slisal, in šele, ko je videl, da se nihče ne briga za njiju, je sklenil roke in zavajal:

«Prijateljček, za kriščevo voljo...»

Dolga svojo svobodo so na tak dan doživeli tudi otroci. Prerivali so se med ljudmi, silili v ospredje in plesali po stikalnici, nič jim ni ušlo. Naj o njih stari naganjali, znova so prišli na dan, se zrinili v ospredje in se prezeblo stiskali; po večini so bili bosi, kljub zgodnji pomladi. Največ se jih je nabralo okoli žganjarskih kotlov.

Tam je stal na kaminih Stefek in risal na okajeno sprednjo stran širokega dimnika podobno, ki je bila zdaleko večja od njega, da se je moral pri izrisavanju črk vzpenjati na preste. Kar je črtal s kreda, bi naj bil Hitler.

To so za silo razodevali brki pod nosom, na moč podobni prirezani metli, do konca pa so pojasnile slike črke pod njo. Črke so bile zveržene in okorne in Stefek jih je pisal na veliko veselje šolarske družine, ki se je nabirala okoli kamninov ali pa ležala na nje. Največji vršil pa so sagnali otroci, ko je nastajala metla pod nosom.

Muzikant je raztegoval mehe in meškal. Prsti so mu hitreje in hitreje preskakovali po tipkah, ples je bil vedno bolj divji, od polke do polke.

Zdelo se je, da je muzikant slep za pare okoli, iznenada pa so se muzikantove oči zamešale med pare na podu; začele so slediti Lajhovi Liziki in Ritonji. Par je plesal sprva pred njim, zatem pa se je zgubil proti zadnjemu koncu stikalnice, v temo. Ritonja je vlekel plesalko za sabo, ali dekle se mu je upiralo. Lajhova je plesala leso, brez volje, in se mu je odtegovala. Na koncu poda sta se plesalka na stikalnici. Ritonja se je sklonil za dekletom, ki je odmaknila za spoznanje glavo, ni se pa kdo ve kaj branila, in jo poljubil za uho.

Nemcem, — tem ne bi odmikala glave? — ji je odital jezen in zasoplen. Divje in užaljeno ga je pogledala in za sunila od sebe.

Muzikant je raztegnil meh do kraja, se potegnil zadenski na kašto, da je kar zrasel ob vretenu in prestal z muziciranjem, ko da bi odsekal. Zaklel je, stisnil harmoniko, da je zacvilila, in se pognal na pod.

V Ptuju so bila razdeljena visoka odlikovanja zaslužnim državljanom

V četrtek, dne 11. oktobra t. l., je izročil predsednik OLO Ptuj tov. Janez Petrovič v imenu Prezidijske ljudske skupščine LRS odlikovanja trem zaslužnim državljanom iz Ptuja, ki jih je odlikoval Prezidijska ljudska skupščina FLRJ. Svečanosti so prisostvovali delavci in nameščenci Mehanizne tkalnice Ptuj in Okrajnega magazina Ptuj in mestni ter okrajni predstavniki oblasti, politični in množičnih organizacij.

Z ukazom št. 75 z dne 28. julija 1951 je odlikoval Prezidijska ljudska skupščina

FLRJ tov. Alberta Maučiča, direktorja Mehanizne tkalnice v Ptuju z Redom dela III. stopnje, tov. Maro Gregorec, knjigovodkinjo Okrajnega magazina Ptuj, in tov. Martina Klemenciča, upravnika okrajnega magazina Ptuj, z Medaljo dela.

Na svečanosti je bila poudarjena važnost poštovnega in uspešnega dela zaslužnih državljanov in veselje delovnih kolektivov, da imajo v svoji sredi ljudi z najvišjimi odlikovanji.

Uspešno opravljene pomočniški ispiti

Dne 3. in 4. oktobra t. l. so se pri Okrajni obrtni zbornici v Ptuju vršili pomočniški ispiti brivske, krojaške, čevljarke, mizarke, kolarske, ključavničarske, kleparske in kovaške stroke. Učenci v gospodarstvu navedenih strok so dokazali, da so jih v dobi učenja skoraj do konca v strogo roko molstrov, kar so dokazali njihovi kvalitativni izidki, ki so jih izdelali ob priložnosti praktičnega dela v delavnicah in jasni odgovori pred pomočniško izpitno komisijo, pred katero so polagali teoretični del izpita. Teh 36 učencev v gospodarstvu, sedaj že obrtniških pomočnikov, je dokazalo, da so s pridnim in vestnim delom dosegli dober uspeh. Mnogi izmed njih so bado te dni vključili v JA na delovanje vojaškega kadra ter se bodo nedolžno vključili v razne delavnice naše Armade, kjer se bodo že v naprej izpolnjevali teoretično in praktično, kar jim bo služilo v bodočem življenju. Po končanih izpitih ob priložnosti raz-

delitve pomočniških spričeval, katere je razdelil podpredsednik izpitne komisije, je poverjenik za obrt IOOLO Ptuj tov. Ogorelec Mirko v govoru apeliral na nove kadre — da sedaj, po teh uspehih ni konec učenja, ampak se naj še v naprej strokovno usposablja, še v naprej vestno in vztrajno učijo, kajti to zahteva od njih naše ljudstvo, ker bomo le pod temi pogoji izrazili srečnejšo bodočnost samemu sebi, kakor tudi celotnemu našemu narodu.

Ob tej priložnosti Okrajna obrtna zbornica kakor tudi okrajna pomočniška izpitna komisija izrekata pohvalo molstrov tov. Praprotnik Bogomirju, brivcu iz Središča, Ovetko Francu, čevljarju iz Senčice, MOD — kolarko Ormož, Horvat Stanetu, ključavničarju iz Ormoža, Lovrec Oskarju, čevljarju iz Središča, in Nežmah Roku, krojaču iz Ptuja, za nad vse dobro in uspešno vzgojo novega obrtniškega kadra.

Krivic pri zapuščinah puščajo težke posledice

Pri pisanju o raznih gospodarskih vprašanjih se ni prišlo na vrsto vprašanje cenitve zapuščin, četudi predstavlja to vprašanje za marsikoga vso važnost.

V zvezi s tem vprašanjem bi se dalo naštet več primerov, ki silijo, da je treba o tem resneje spregovoriti v imenu prizadetih ter opozoriti organe ljudske oblasti, ki so poklicani, da tudi na tem polju odpravijo krivice iz predvojnega doba, ko se ni bilo mogoče pri nas govoriti o socialistični zakonodaji in o odpravi izkoriščanja.

Za tokrat si bomo ogledali postopek pri zapuščini po pokojni Košar Franci, kmetici iz Hlapovc, in odvzeli krajevni ocenjevalni komisiji KLO Polenski občutek, da je ravnala v duhu načel pravičnosti.

Kot glavni dedič pri cenitvi zapuščine po pokojni Košar Franci je prisostvovala glavna dedinja Marina Marija iz Save, ki ni mogla prikriti močne zainteresiranosti za tem, da bi bil na

njo odpadajoči del zapuščine čim manj ocenjen. Ocenjevanje preminil in nepremičnin se je za imenovano uspešno končalo. Celotno posestvo nad 4 ha z vsemi prilikami vred je bilo ocenjeno na 152.365 din. Zidana, z opeko, krita in podkletena hiša v izmeri 85 kv m je bila ocenjena na 33.600 din, gospodarsko poslopje v izmeri 44 kv m na 6800 din, zidano, z opeko krito poslopje stiskalnice z gornjo kletjo v izmeri 60 kv m na 15.000 din, krava na 3420 din. Kvadratni meter zemljišča je bil ocenjen od 70 par do 2,50 din (vinograd).

Drugače je na to cenitev gledala služkinja in z njo vred še dva druga dediča. Omara, ki bi jo naj podedovala služkinja, je bila ocenjena na 4000 din, omara za druga dediča 4000 din in divan ter dva tapetirana stola tretjega dediča pa 15.000 din. Kdo bi trdil, da so divan in dva stola le pol manj vredni kot zidana hiša, bi mu lahko dokazali, da je pristranski. Primerjava cenitve preminil z nepremičninami kaže na cilje, ki jih zasleduje taka cenitev. Taki cenitvi ne predstavljajo organov, ki delajo po načelih današnje družbene stvarnosti in zlorabljajo zaupanje ljudske oblasti. Po takih cenitvah ni mogoče pričakovati solitja med dediči, saj ustvarjajo privilegiranje in oškodovanje.

Ta primer bi moral služiti kot opozorilo vsem cenilnim komisijam, da pravilno in nepristransko ocenjujejo zapuščine po današnji vrednosti, kar daje zapuščinski proceduri končno obliko, sicer pa mora posredovati okrajna cenilna komisija, da se odpravijo vidne krivice.

Gornja cenitev pa je odkrila še dejstvo, da je bilo do smrti Košar Franciške prijavljeno KLO le 2,02 ha zemlje, pri zapuščini pa je bila vzeta v posev vsa površina 4,05 ha zemlje. Površina zatajenega zemljišča je pomagala Košarjevi pri obveznih oddajah in davkih.

Gornje ravnanje cenilnih komisij je mogoče samo v primerih, kjer se še ljudstvo v zadostni meri ne zaveda svojih pravic, temveč trpi škodo misleč, da tako zahtevajo predpisi današnje družbene zakonodaje. P.I.

Kegljišče ali igralnica?

Precej časa je že minilo, odkar so v Ormožu s pomočjo dragega denarja zgradili moderno kegljišče. S tem, da bi naši mošči in očetje hodili kegljat in se razvedrit v to kegljišče, se ne bi mogli pritoževati, ker je razvedrilo potrebno in če bi samo pri kegljanju in razvedrilo ostalo. Na tem kegljišču pa se namreč se pičljaje ter stavi za vsake zneske ter se dogaja, da posamezniki zapravijo celo mesečno plačo, poleg tega pa še napravijo dolg, ko kegljajo do ranega jutra ter z ropotom motijo bližnje stanovalec v spanju. Prizadeti žene mislijo, da bi bilo treba stave za tako visok denar v tem kegljišču prepričati ter določiti neki večerni čas, ko bi se ropot na kegljišču prenehal. Glede prvega smo nekatere življenjsko zainteresirane, bližnji stanovaleci pa tudi ne zaslužijo, da bi jim nekdo v svojo zabavo kratil potreben spanec. — Prizadeta žena in otroci

Vse je kazalo, da se bo končalo s krivjo, ali takrat se je zgodilo nekaj, pravzaprav je bila malenkost, a je prišla tako docela nepričakovano in je trpela toliko časa, da se je muzikantu kri ohladila. Ritonja je zagledal nož, iznenada, kakor vsi ostali ter je za korak odekotal. Lahko tudi, da mu je šlo za čas, da bi potegnil nož iz žepa, lahko pa tudi, da je hotel seči po peščici za hrbotom in se obraniti muzikanta — ali pri tem je zadeli zadeneč z nogo ob rob podu, izgubil ravnotežje in zakrilil, da bi se ujel, ali vse je bilo predaleč proč od dosega rok in telebnil je vzskak s stiskalnice.

Srenja na podu je zajavkala, no, Ritonjevo glasno preklinjanje pod stiskalnice je dalo slutiti, da se možakarju ni nič hudega zgodilo.

Plesalci so planili v smeč, nekdo je udaril muzikanta po plečih in zaklical: »Muzikant, polka!«

Ali muzikant je opitil nož v tram, pogledal okoli sebe, ko da bi klicali na korajžo, ali kdo ve, če se ne bi kljub vsemu, kar se je zgodilo, vsa reč krvavo končala, da ni nastal na drugem koncu stiskalnice, pri vratih, vrisč, in da se ni okrenilo vse tja; tudi Stefek je zagledal kredo ob dimnik in stekel do posesti proti vratom.

Skoraj odprto na stečaj odprtih vrat so vničarji vlekli na garce položene in privezane zaklanega prašiča; hkrati z možiki, ki so vlekli in nosili prašiča, se je zvrnila skozi vrata gruča

Zakaj je Zajšek Martin iz Stanosine tako nevoljen?

V Stanosini, KLO Sedlašek, so pred kratkim odobrili po volilnih enotah dostavili kmetovalcem odločbo s predpisom količin obvezne oddaje masti za leto 1952. Odločbo so sprejeli kmetovalci večinoma z razumevanjem, saj si na podlagi njih že lahko vnaprej uredijo, da bodo zadostili obveznostim.

Drugače je bilo z Zajškom Martinom iz Stanosine 25. Ves razkačen in nevoljen se je znesel nad odločbo, jo opljuval, nato raztrgal in nazadnje vrgel v potok.

O tem primeru sta razpravljala odbor OF in KLO ter sta sklenila, da je treba Zajška kaznovati. KLO je izdal odločbo, da mora Zajšek plačati v korist Rdečega križa din 500.— in da mora v nedeljo pred ljudstvom izjaviti, da obžaluje, da je tako ravnal z uradnim aktom KLO.

Ljudstvo iz področja KLO Sedlašek obsaja tako Zajškovo početje, ki kaže, da Zajšek Martin ne razume, da ima tudi on kot državljan naše domovine napram družbenemu gospodarstvu obveznosti ali pa hoče indirektno pokazati prepričanje, da se mu godi krivica.

Več snage po ormoških ulicah

Ormož ima lepo tlakovane ulice in urejeno kanalizacijo. Ugotoviti je pa treba, da so ulice kljub ugodnim pogojem za čiščenje vedno nepometne, potrošene z gnojem, slamo in drugo navlako ter je v okraju mnogo vasi, ki so mnogo bolj čiste kakor mesto Ormož. Mestni ljudski odbor je sicer razglasil, da bi naj vsak lastnik poštelil pred svojo hišo, vendar je ta poziv šel mimo ušes velike večine posameznikov. Skoraj edina izjema v tem pogledu je Kmetijska zadruga, ki prostor pred trgovskim lokalom redno čisti.

Vendar to še ni vse. Opaža se namreč, da viljavci posamezniki umazane odpadke kar na ulico, kot se je zgodil primer pred brivnico pri cerkvi, ko bi mimoidoči skoraj dobili milnico od britja in obraz, ki je zletela nekaj metrov daleč s praga brivnice po ulici. Čudno je, da se ob takem stanju ne zgane sanitarna inspekcija. Ne bi škodovalo, če bi pregledala sploh vse lokale v Ormožu, ki razen nekaj izjem, skoraj ne odgovarjajo predpisom.

Zanemarljeno čiščenje cest pa povzroča tudi škoda, poleg tega da kvari ugled mesta. Nesnaga namreč ob navlivi maši kanale, po popraviljanju kanalizacije se tlak ne popravlja in izginja, na ulicah pa nastajajo jame. Tudi iztepanje preprog skozi okna na ulico, kot se to dogaja v hiši Mestne hranilnice, ni dotični gospodinj v čast, prav tako kot Mestnemu ljudskemu odboru kure, ki se svobodno sprehajajo in pasejo v parku.

Zadrugica je rodila trojčke

V porodniškem oddelku ptujske bolnišnice je bila v sredo 10. oktobra t. l. dopoldne, do solz ganjena 26-letna mati Angela Dražnar iz Lače vasi na Kogu pri Središču ob pogledu na novorojene trojčke, tri krepke fantke, bratce treh prej poedino rojenih sestric.

Srečna mati je članica Vinarske zadruge pri Miklavju, okraj Ljutomer. Za njo sta se zanimala okrajni odbor in AFZ v Ptuju in Zadrugi sklad neglede na to, da je imenovana iz okraja Ljutomer.

Primer trojčkov Angele Dražnar je že tretji letošnji primer v porodniški ptujske bolnišnice in odpadeta dva primera na Ljutomerski in en primer na ptujski okraj.

Nedvomno bo Vinarska zadruga Miklavž znala poskrbeti, da bodo trojčkom po tudi staršema prihranjene vse nepotrebne težave s prehrano in preskrbo otrov in da bodo srečni mamici znale biti ob strani tudi članice AFZ, saj mlada starša nedvomno nista računala, da se bo njuna petčlanska družina z 10. oktobrom t. l. povečala na osemčlansko.

se z ročkami in se brisali po brkih in po neobritih bradah. Fant s koničastim pokrivalom je skočil na kašto in zaklical:

»Zenske v kuhinjo! Pri viničarjih so koline!«

Debelušasto in okrogločlono dekle na podu je zaklicalo:

»Muzikant, polka! Dame volijo!«

Ozmečkin in Lizika sta ostala vse ta čas na podu. Ozmečkin je stal s stisnjenimi ustnicami in terjal odgovora od dekleta, ta pa je begala z očmi po podu in mečkala predpasnik.

»Ali je resnica?« jo je muzikant trdo izpraševal.

Ali dekle se ni zganilo.

»To — zaradi Nemcev?«

»Pusti me,« je odgovorilo dekle, ga pogledalo z velikimi žalostnimi in užaljenimi očmi in se obrnilo proč. »Pusti me, če misliš, da je resnica!«

Muzikant je vzdihnil, proseče in odijtaloče jo je vprašal:

»Lizika?«

Dekle je zbežalo. Zatutilo je, da jo svet opazuje. Ozmečkin se je ozri, pogledal po ljudeh, zagledal prašiča in se nasmešnil. Potegnil se je na kašto, raztegnil mehe in zaigral.

Spodaj, v gneči, so dvignili moški garco s prašičkom in jo odnesli po stopnicah proti kuhinji. Spremljala jih je vreseča gruča otrok. Na stopnicah zgoraj so prašiča potegnili na kavije in ga začeli rezati.

Iz sodne dvorane št. 16

Zavec Florjan (1898) iz Orešja 28. se je zagovarjal pred ptujskim sodiščem zaradi pretepa svoje žene Dne 1. 9. t. l. je pretepel ženo Marijo, da je dobila krvne podplutbe. Kaznovan je s 15 dnevi zapora, ženi pa mora vrniti din 170.— za zdravniško spričevalo in plačati din 1000.— za povzročene in prestane bolečine.

Vinko Leopold iz Dežna št. 31 ni skrbel za redno plačevanje preživnine za svojega nez. sina Perneka Bogomirja. Na preživnini je bil v zaostanku do 1. 9. t. l. din 9602. Ptujsko sodišče ga je obodilo na 1 mesec zapora pogojno za 1 leto. Zaostalo preživnino mora plačati. Njegova mati poseduje okrog 16 ha zemlje.

Mesarji Ludvik (1923) iz Ptuja, Aškerčeva ul. 10, je žali v noči med 27. in 28. 8. t. l. organa NM, ko ga je pozval, naj gre zaradi kaljenja nočnega miru z njim na postajo LM. Namesto da bi sledil pozivu organa LM, ga je pograbil za suknjo in pozval svojega spremljevalca, naj napade organa LM.

Sodno je kaznovan na plačilo 3000 din denarne kazni pogojno za dobo 1 leta.

Režek Filip, Dobrina 22, KLO Žetale, je v avgustu t. l. zvečer na cesti pri Žetalah vdaril Luci Adolfa z motiko po glavi. Na desni strani čela je imel Luci 4 cm dolgo do kosti segajočo rano, prebolel pa je tudi pretres možganov. Zaradi poškodb hudega značaja je sodišče v Ptuju kaznovalo Režeka na 6 mesecev zapora pogojno za 2 leti. Luciju bo plačal din 2000 za povzročene in prestane bolečine. Režekovo pritožbo je okrožno sodišče v Mariboru zavrnilo in potrdilo sodbo ptujskega sodišča.

URADNA OBJAVA

državnega zavarovalnega zavoda DOZ-a imetnikom polic imovins ih zavarovanj v državnem, zadrugnem, družbenem in privatnem sektorju

S prehodom na proste cene v gospodarstvu se je povečala nominalna vrednost premoženja. Zlasti zaradi dviga cen gradbenega materiala je narasla nominalna vrednost vseh vrst stavb in raznega inventarja, kakor tudi vrednosti raznih zalog blaga in polizdelkov tako v skladiščih industrijskih podjetij kakor v skladiščih trgovskih podjetij.

Posledica novih cen je, da so zavarovalne vsote za stavbe, zaloge stroje in preminilne proti požaru in ostalim prirodnim dogodkom mnogo prenižje. Prav tako so prenižila zavarovanja proti vltomu, razbitju stekla, avtomobilskemu kasku, poginu ali zasilnemu zakolu živine itd.

Zavarovalne vsote vseh imovinskih zavarovanj bo treba zvišati z različnimi faktorji, da bo odškodnina zadostovala za obnovu ali nabavo uničenega premoženja po sedanjih cenah.

Zaradi tega, v skladu s smernicami Ministrstva za finance FLRJ in Generalne direkcije DOZ, obveščamo zavarovalce vseh sektorjev o potrebi prilagoditve zavarovalnih vsot nominalni vrednosti premoženja po sedanjih cenah.

DRŽAVNI SEKTOR

Opozorjamo vsa državna gospodarska podjetja, urade in ustanove, da v finančnih načrtih in v proračunskih predračunih za leto 1952 planirajo večjo postavko stroškov za zavarovanje pri DOZ, skladno s povečanjem nominalne vrednosti objektov, preminilnih inventarja, strojev, zalog avtomobilov, živine itd. Zavarovalci državnega sektorja naj pripravijo nove ocenitve premoženja po sedanjih nominalni vrednosti najkasneje do 1. januarja 1952 v svrhu zvišanja zavarovalnih vsot.

ZADRUŽNI IN DRUŽBENI SEKTOR

Zavarovalci DOZ iz zadrugnega in družbenega sektorja imajo možnost doseči kritje škod pri DOZ po sedanjih (višjih) cenah na ta-le način:

Ritonja je ostal sam. Odšel je v klet; pri vsaki stopnici je postal, zaklel in udaril s pestjo po zidu, kakor da bi se pridruševal in kakor da bi nekomu grozil. Ali svet se zanj ni brigal. Na podu so se vrteli pari, po večini so bili sami mladi, in fantje so hripavo ukali.

IV.

Prav tako je tolkel s pestjo Trinkaus, le da po mizi in pri Sinku. V skrbah zaradi gorice ni bil samo Vraček, zdoma je pognalo kakor smo že videli, prav tako Trinkausa, šafarja kritniških in farovskih goric na Kajžarju. Najprej se je oglašil, še ves ogodovalen pri Vračku, od tam pa se je zagnal, ne da bi se kdo ve kaj pomisljal, k Sinku, kar zadnja leta, odkar so prišli Nemci, ni niti enkrat storil. Zdelo se mu je, da ne more drugače, ko da se zateče h kmetu po svet.

Sinko in Sinkovca sta sedela vsak na svoji strani mize: Sinkovca na klopi pri oknu, Sinko na sprednji strani mize. Kmet je kazal vratom in vsej izbi hrbet in končno tudi Trinkausu. Šafar je stal ves zapet in obit v zeleni štajerski suknjič in bil ves iz sebe, da še do sape ni mogel; negibni kmetov hrbet ga je zato še huje jezil.

(Nadaljevanje prihodnje št.)

Osenjak Franc iz Draženc 59, kov. pomočnik, Osenjak Janez iz Sp Brega št. 104, klep pomočnik, in Zavec Janek, kol pomočnik, iz Bukovc št. 1, so letos junija pred gostilno Pen v Jurovcih brez povoda napadli Pal Rudolfa, ga pretepli in mu prizadejali na levi roki krvne podplutbe in opraskanine na ustnicah, torej lažje poškodbe. Po zagovoru pred sodiščem so bili obsojeni na 1 mesec zapora pogojno za dobo 2 let. Oškodovanemu Palu morajo povrniti din 170.— za zdravniško spričevalo in din 1500.— za povzročene in prestane bolečine.

Las Martin, tovarniški delavec iz Strnišča, je letos maja zakuril v gozdu v Strnišču dračje in nanj položil topovsko granato. Gozdni čuvaj Preložnik Vinko je opazil požar, pritekel na lice mesta in oblezal na mestu mrtev. Topovska granata je eksplodirala in mu prizadejala poškodbe, ki so povzročile smrt. Med drugim je imel večjo poškodbo pod levim očesom in raztrgano levo očesno zrčko, prelomilo mu je levo lico in stransko steno leve polovice srednje lobanjske kotanje. Zdravniška pomoč bi bila brezuspešna.

Las je iz malomarnosti povzročil eksplozivno nevarnost za življenje ljudi, kar je imelo za posledico Preložnikovo smrt.

Obsojen je na 1 leto in 3 mesece zapora. Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo njegovo nezakaznanost, odkrito priznanje in obžalovanje.

Upamo, da so ob tej tragični izkušnji pristojni organi poskrbeli za odstranitev municije iz strniških gozdov in tako onemogočili, da bi se slični dogodki ponavljali.

1. Sporčiti morajo pisмено področni poslovalnici DOZ, pri kateri imajo sklenjene zavarovalne pogodbe, da pristanejo na zvišanje zavarovalnih vsot v polici do nominalne vrednosti premoženja po sedanjih cenah. V tem obvestilu morajo biti navedene polne številke veljavnih zavarovanj na katera na se zvišanje nanasa.

2. Plačati morajo DOZ (poslovalnici, ki jim je izdala police) istofasno z obvestilom o zvišanju zavarovalnih vsot primerno akontacijo za premijo (najmanj 1000 din).

3. V roku dveh mesecev računamo od dneva prijave v zavarovanje po sedanjih (višjih) cenah morajo skleniti novo zavarovalno pogodbo in plačati razliko v premiji.

4. V kolikor sta izpolnjena pogoja pod točko 1 in 2, jamči DOZ od dneva prejema obvestila pod točko 1, za škodo do nominalne vrednosti premoženja po sedanjih (višjih) cenah.

5. Tisti zavarovalci iz zadrugnega in družbenega sektorja, ki se ne bodo pisмено izjavili za zvišanje zavarovalnih vsot, bodo s tem tiho pristali, da njihovo premoženje do nadaljnjega ostane zavarovano po sedanjih policah, kar bo imelo za posledico, da v slučaju škode odškodnina DOZ ne bo zadostala za kritje škode.

Terenski organi DOZ bodo do konca leta 1951 osebno obiskali zavarovalce iz zadrugnega in družbenega sektorja zaradi zvišanja zavarovalnih vsot (glej točko 3).

PRIVATNI SEKTOR

Vse zavarovalce iz privatnega sektorja obveščamo, naj v lastnem interesu zvišajo zavarovalne vsote. Za zvišanje zavarovalnih vsot in spreminjanje polic naj se obračajo na krajevne zastopnike DOZ.

Ravnateljstvo DOZ-a za LRS v Ljubljani nima nadrobnih evidenc o zavarovalnih in kopij zavarovalnih polic, zato individualnih informacij ne bo dajala.

Za kakršen koli informacije v zvezi s spreminjanjem zavarovanj naj se zavarovalci iz državnega, zadrugnega in družbenega sektorja iz

MLO Maribor, OLO Maribor-okolica, OLO Ptuj in OLO Slovenj Gradec

obračajo na podružnico DRŽAVNEGA ZAVAROVALNEGA ZAVODA (DOZ-a) v Mariboru, Partizanska 47/I, (poštni predal 85) tel. št. 21—34 in 21—01, tekoči račun pri N.B. št. 640-78095-4.

DRŽAVNI ZAVAROVALNI ZAVOD
Ravnateljstvo za LR Slovenijo
Ljubljana

Stikala sta prodajala, poleg pa kradla

Pred koncem preteklega tedna sta se pojavila v Gorečji vasi dva moška, eden okrog 20-leten, drugi pa okrog 40-leten, ter sta pri hišah, kjer so ljudje bili doma, vjudno ponujala stikala za električno napeljavo, druge pa, ker ni bilo nikogar doma, kot se je zvečer ugotovilo, kradla, kar jim je prišlo pod roko, seveda po tem, ko sta si na tak ali na oni način omogočila vstop v hišo. Pokradla sta precej obleke, perila čevljev, rjuh, pri neki hiši pa večrčico z dokumenti misleč, da je denar. To večrčico sta pozneje obesila na neko vrbo. Organi javne varnosti so omenjenima, ne na sledi.

Kaj vse lidje

vün spravijsa...

Gmajnski

Slovo sem vzela od kart...

Deset let sem
na karte se učil živeti.
Dobival jih v jesen,
spomlad, zimi in poleti.

Na sestankih, sejah, zborih
bile so na dnevnem redu karte.
Papirja kup, pritožb v odborih
nabral je referent za karte.

Na vratih trgovin
povsod je bil napis
»Na karte!«

Zakaj stojš tu
so vprašali in rekel si:
»Delijo karte.«

Sreče pri tem, pri drugem živce
uničile so karte.
Tatovi so metali proč denarice,
le nikdo ni odvrnil karte.

Oblečen in obut je marsikdo,
ki vedel je ceniti karte.
Za denar ni bilo težko.
Dobil si ga lahko za karte.

Zdaj je konec jeze, solz in šale
zavoljo kart, saj so nehale.
Zdaj ni več kritike o njih,
temveč le hvale.

Kaj delajo vinogradniki v kletih
v oktobru

ING ZOREC EGON

Najvažnejša skrb vinogradnika v oktobru je, da spravi vinski mošt v čisto zdravo in pravilno pripravljeno posodo. Marsikateri ima izobno vinsko kapljico, toda mnogi od teh pokvarijo vino s plesnivo ali drugače pokvarjeno posodo. Zato je potrebno, da si vinogradnik pripravi posodo pred trgatvijo, ker je med trgatvijo ali po trgatvi, ko mošt že teče, lahko prepozno.

Posodo pa je treba tudi pravilno pripraviti. Stare, zdrave sode očistimo s hladno vodo in drobnimi kamenčki — kremenjaki, plesnive sode očistimo plesni ter jih potem dva do trikrat zakuhamo s sodo in vrelo vodo, pri čemer vzamemo na 1 hl vsebine 10 l vrele vode in en četrt kilograma sode. S sodo zakuhamo 3 do štiri krat tudi nove sode. Preden sod napolnimo z moštom, ga zmerno zažveplamo, pri čemer vzamemo na polovnjak (3 hl) eno azbestno žvepleno trščico. Tako pripravljen sod je sposoben za shranjevanje vinskega pridelka. Seveda je treba, preden vlijemo mošt v sod, preprčati se s svečo ali kako drugo lučjo, če je sod v resnici zdrav in čist.

Vinogradniki naših krajev si znajo vse premalo pomagati v primeru, ko imajo gnilo grozdje in tudi takrat, ko tega odbirajo. Jasno je, da je treba takoj grozdje siskati posebej, ločeno od zdravega. Ločiti pa je treba tudi mošt, ker je treba s tem drugače postopati kot z moštom iz zdravega grozdja. Mošt iz gnilega grozdja je treba razkužiti, kar izvršimo z žveplanjem, s čemer zamorimo vse škodljive glivice-plesnivke, ki bi drugače dale moštu tisti neprijeten priskuten duh in okus. Zveplamo pa tak mošt takole:

Najprej zažveplamo prazen sod, ko ga do četrtine nalijemo, ga zapremo in nekajkrat prevrnemo ter zopet zažveplamo ter vzamemo vsakikrat za 1 hl vsebine po dve azbestni trski žvepla. Za tak mošt moramo rabiti le manjše sode ter z žveplanjem nadaljevati, dokler posoda ni polna. Pri manjši posodi je torej možno, da porabimo na 1 hl tudi do 8 trščic žvepla in ta množina je dovoljna, da uniči vse glive, ki se v moštu nahajajo.

Po 48 urah padejo vse na dno, naker je treba mošt pretočiti v drugi čist sod, pri čemer pazimo na to, da pride mošt čim bolj v dotik z zrakom, da se tako porazgubi prevelika količina žvepla. Razkuženemu moštu v novi posodi moramo doliti na vsak hektoliter po 2 do 4 litre mošta iz zdravega grozdja, da tako mošt pride do prepotrebne kislinke. S takim moštom postopamo nadalje kot z drugim, dobljenim iz zdravega grozdja. Ob takem postopku vino ne bo imelo nobenega okusa po gnilih ter bo prav tako zdravo, dobro in užito kot ono iz zdravega grozdja.

Ko smo torej mošt srečno spravili v sode, jih pustimo odprte, ne smemo jih tudi napolniti do vrha. Na sode namestimo kipele vehe, če pa teh nimamo, nasujemo v vrečko drobnega opranega peska ter z njo pokrijemo pilke. S tem

Zadnje vesti

Okrajni magazin Ptuj je izpolnil dne 10. oktobra 1951 ob 12. uri letni plan blagovnega prometa.

K planskemu uspehu iskreno čestitam!

Vajndorfer Ivan (1913) iz Zavrča 9, trg. pomočnik, si je sposodil od Berliča Jožeta kolo, ga prodal in denar porabil zase. Sirecu Albertu je obljubil mizar-sko okovje in dobil na ta račun 7000 din gotovine. Oba je oškodoval za 15.000 din. Zaradi spravljajanja ljudi v zmožo in lažnega prikazovanja ga je sodišče v Ptuj obsojilo na 8 mesecev zapore in na plačilo din 7000 Sirecu Albertu ter din 8500 Berliču Jožetu.

POLNOČNA BALADA

Sem hodil po Ptuj
pozno ponoč
in igral tišno
veselo pojoč.

Kaj mar mi je spanje
in drugi ljudje,
ko vino in žganje
sem pil brez vode.

Se žene jezijo,
otroci kriče,
na oknih slonijo
zbujeni možje.

Brž spat se poberi
piljana pošt,
saj kruljenje tvoje
nikomur ni v slast.

Obeal sem, prisluhnil,
prihaja nekdo.
»Z menoj na postajo,
sicer bo hudo!«

Zbežal sem in tekel
v trdo temo,
da rešim pred pendrekom
svoje telo.

Niž vež zdaj ne plemem
in nočem ponoč,
ljudi ne budim več
kot sem jih nekoč.

Mesarič Ludvik

omogočimo uhañanje plinov ter preprečimo dostop drobnim živalim.

Če v času kipeñja nastopi mraz, ki ustavi kipeñje, ni drugega izhoda, kakor ogrevanje kleti, ali pa ogrevanje mošta (za vsak hektoliter vsaj 10 litrov), ki ga dolijemo v sod ter dobro premešamo. V času kipeñja mora znašati temperatura v kleti okrog 19 stopinj C, če hočemo, da bo mošt hitro in dobro pokipel. Če te toplote v kleti ni, jo je treba pač pripraviti, ker bi sicer imeli velike šitnosti z moštom, ker bi se kot neprekipele rad kvaril, postal bi vlačljiv, rjavil bi in imel druge napake.

Takoj po burnem kipeñju, ki traja do 4 dni, je treba sod doliti, vendar tudi takrat ne popolnoma. V času dokipeñja, po burnem vretju je dobro, če mošt vsak dan premešamo, da zbudimo vinske kvasnice ponovno k delu. Kakih štirinajst dni po burnem vretju je tudi dokipeñje v glavnem končano ter lahko, če mošt dolijemo do vrha, sod pa zabijemo.

»PUTNIK« MARIBOR obvešča delovne kolektive, kmetijske delovne zdruge in sindikalne podružnice, da prireja ter v celoti organizira izlete v vse turistične in klimatske okraje. — Na razpolago je lasten moderen avtobus. — Izkoristite jesensko priliko ter obiščite Logarsko dolino, Plitvička jezera, čudovito dolino Soče pod Bovecem ter nebroj drugih lepot naše zemlje. Prijave sprejema »PUTNIK«, poslovalnica Maribor.

S 1. novembrom 1951 odpre Brivsko-frizerski salon MODA Ptuj

damski česalni
salon

za prvovrstno trajno, vodno in železno ondulacijo in barvanje las z garancijo. Cene zmerne. Pridite in prepričajte se o naši izvrstni kakovosti dela.

Precizna mehanična delavnica
FRANC POZEB

v PTUJU — Prešernova ulica 15
sprejema v kvalitetno popravilo vse vrste pisalnih in računalnih strojev.

Opozorilo!

Po sklepu upravnega odbora TPKZ v Ptuj preide Trgovsko podjetje kmetijskih združenj v Ptuj s 15. oktobrom 1951 v likvidacijo.

Pozivamo vse upnike, da prijavijo svoje terjatve do 30. oktobra 1951, dolžnike pa, da do istega dne poravnajo svoje obveznosti.

Po preteku gornjega roka bomo dolgovne sodno izterjali.

Likvidacijski odbor.

KUPIM ENO-ALI DVOSTANOVANJSKO HIŠO v bližini Ptuja. Naslov v upravi Ptujkega tednika

PROSIM POSTENEGA NAJMITELJA črne usnjene torbice z osebno izkaznico na ime Judita Lešnik, Zagreb, Radičeva ulica 26, in denarjem, ki sem jo izgubila v ptujskem kinu, da jo vrne v Orešju št. 5 pri Ptuj ali deponira na postaji Narodne milice.

Pozor!

Obveščamo vse kmetijske zadruge bivše mariborske oblasti, da si lahko nabavijo v našem podjetju en grob vsakovrstno galanterijsko blago po dostopnih cenah.

Obenem obveščamo, da se vrši dne 3. novembra 1951 v Mariboru na Glavnem trgu velik jesenski sejem, kjer se bodo na vseh naših stojnicah in v vseh poslovalnicah sprejemala naročila.

Izbra je velika, zato pohitite z nakupom! Oglejte si naše zaloge v veleblagovnicah v Gosposki ulici št. 18 in v Jurčičevi ulici št. 4.

Predbeležbe sprejema uprava podjetja Gosposka ul. 18-11.

Trgovsko podjetje

»MANUFAKTURA — GALANTERIJA«
Maribor

OKRAJNI MAGAZIN - PTUJ

nudi potrošnikom v svojih poslovalnicah razno manufakturno blago, čevlje, usnje, galanterijo, perilo, pletenine, vse vrste prehranbenih predmetov, lepo izbiro železnine in stekla, premog, drva in razno drugo blago v veliki izbiri.

Poslovalnica št. 3, Veleblagovnica v Ptuj, Krekova ulica 5

" " 4, manufaktura in čevlji, Srbski trg (nasproti okraja)

" " 29, manufaktura in čevlji, Hrvatski trg (pri mostu)

" " 39, manufaktura in čevlji, Lackova ulica

" " 1, špecerija, Kvedrov trg 1

" " 2,

" " 12,

" " 13, špecerija in manufaktura, Ormoška cesta

" " 14, " " " v Ormožu

" " 15, " " " na Bregu pri Ptuj

" " 16, " " " na Bregu pri Ptuj

" " 17, manufaktura in galanterija v Ormožu

" " 24, špecerija in manufaktura v Središču

" " 25, " " " Strnišču

" " 25, špecerija in manufaktura v Strnišču

" " 41, manufaktura in galanterija, Majšperk

" " 42, špecerija, Majšperk

" " 7, steklarna v Ptuj

" " 6, železnina v Ptuj, Hrvatski trg

" " 11, premog, drva, cement v Ptuj

Delavci in nameščenci sindikata

OKRAJNEGA MAGAZINA PTUJ

čestitam o

svojemu ravnatelju

tov. Martinu Klemenčiču

in glavni računovodkinji

tov. Mari Gregorec

ki ju je odlikoval

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ z

MEDALJO DELA

za njuno uspešno in požrtvovalno delo na področju socialistične trgovine.

Odbor

V nedeljo, dne 14. oktobra 1951, bo ob 14. uri na športnem igrišču Drava ob Ormoški cesti

PRIJATELJSKA NOGOMETNA TEKMA

Sindikata okrajnega magazina: Sindikat Mestnih obrtnih delavnic

Nastopijo vsi znani stari igralci, zato bo igra dokaj zanimiva, razen tega pa bo dala pobudo za športne preizkušnje moštev vseh sindikalnih podružnic v Ptuj in v ptujskem okraju.

Pripravljalni odbor

POZIV KMETOVALCEM,
KZ-Jem in KDZ-Jem!

Okrajno podjetje za odkup artiklov živalske proizvodnje in živine v Ptuj je z dne 1. okt. 1951 prenehalo z odkupom živine ter prešlo v delno likvidacijo. Pozivamo vse zgoraj omenjene, da najpозneje do 1. novembra 1951 poravnajo dolgovne, ker jih bomo sicer izterjali sodnim potem. Posebej pozivamo kmetovalce in KZ, da predložijo svoje terjatve do zgoraj omenjenega roka, ker jih sicer ne bomo mogli upoštevati.

Uprava podjetja

OBZALUJEM, da sem raztrgal odločbo o obvezni oddaji masti ter se zahvaljujem, da so organi KLO Sedlašek odstopili od tožbe. — Zajšek Martin, Stanošina 25, p. Podlehnik.

OPOZORILO!

Cesta Trnovske vas—Vitomarci bo od 15. od 25. oktobra t. l. zaprta za vsa vozila zaradi popravila mostov.

Iz pisarne Pov. za lokalni promet

OLO — Ptuj

OPOZORILO!

Pisarne OO OF Ptuj so od 16. oktobra dalje v zgradbi OK KPS Ptuj in ne več v zgradbi MLO Ptuj, H. nedreple.

OO OF — Ptuj

ZARADI STAROSTI prodam lepo stanovanjsko hišo, vinograd n sadonovnik v Halozah, ali pa isto zamenjam za enostanovanjsko hišo z nekaj orne zemlje v bližini Ptuja. Naslov v upravi Ptujkega tednika.

ELEKTRO-RADIO DELAVNICA ROJS FRANJO, Ptuj, Lackova 11, (poleg gostilne Beli križ) sprejema električne priprave vseh vrst, predvsem pa radioaparate v kvalitetno popravilo.

FILME, FLOŠKE, FOTOPAPIR in ostali fotopribor dobite pri Hozyan J. Stefan, fotopodjetje Ormož. Razvijamo kopiramo, povečavamo in naročila izvršujemo v treh dneh! Fotografiramo samo za prvovrstne slike v luksuzni izdelavi! Stranke sprejemamo vsak delavnik od 8.—12. ure in od 16.—18. ure. V nedeljo od 7. do 11. ure predpoldne! Vsak četrti cel dan zaprt! V pomožnem lokalu v Središču poslujemo vsak četrti dan nedeljo od 13. do 17. ure!

DVE POMOŽNI MOČI, z nekolikim znanjem dela v temnici, sprejme Hozyan J. Stefan, fotopodjetje Ormož. Plača prvovrstna, stanovanje preskrbljeno.

Zanimivosti po svetu

Letala iz plastičnega materiala

Strokovnjaki britanskega oddelka ministrstva za letalstvo predvidevajo, da bodo stroški izdelave plastičnih letal zmanjšani za polovico. Sporočili so, da bodo plastični materiali velike evrstosti, viliti po modelih in na gotovih mestih močno okrepljeni konkurenčni materialu, ki so ga doslej uporabljali za izdelovanje letal.

Te plastične materiale je lahko dobiti ne samo hitro in poceni ter s pomočjo enostavnega orodja, temveč jih je lahko tudi do popolnosti polirati, kakor to zahteva aerodinamična učinkovitost velike hitrosti. Material se da poleg tega s primešavanjem gotovih primesi napraviti negorljiv ter je za to primeren za izdelovanje letalskih bencinskih posod. Nadaljnjo odliko te materije predstavlja dejstvo, da dobro izolira toploto in zvok ter jo je zaradi tega lahko uporabiti za izdelovanje notranjih anten, ki so pri letalih velikanke brzine tako velike važnosti.

Ženska, ki je zavarovana
proti nahodu

Zdravnike v bolnišnici Harvard je postavila neka ženska pred dejstvo, da ne morejo razvozlati njene imunite pred nahodom. Ta ženska ne more dobiti nahoda kljub temu, da v Veliki Britaniji vsako leto zbolijo na njem vsaj 45 milijonov ljudi.

Vsi poskusi, da bi tej ženski vcepili nahod s pomočjo injekcije so ostali brezuspešni. Zdravniki so sedaj poskusili še en način, da bi ugotovili to njeno imuniteto, kar bi predstavljalo važen člen v verigi eksperimentov s ciljem določitve vzroka in načina okuženja z nahodom. V ta namen so to žensko izolirali v udobnem stanovanju, kjer prejema tri dnevne obroke hrane, posluša radio ter dobiva po tri šilinge dnevno za drobne izdatke. Z njo pa stanuje v istem stanovanju oseba, ki ima nahod. Poleg tega je dobila še injekcijo virusa nahoda, vendar zdravniki doslej še niso opazili nobenih znakov bolezni.

Zavarovanje proti ločitvi
zakona

V Ameriki bodo v kratkem, kot je bilo objavljeno, uvedli zavarovanje proti ločitvi zakonske zveze. Vsekakor pa ima družba, ki se bo s to vejo zavarovanja bavila, namen, boriti se proti vsem oblikam zavarovalnih špekulacij, kar je objavila še pred uvedbo tovrstnega zavarovanja.

Zakonca, ki bosta hotela skleniti tovrstno zavarovanje, bosta morala imeti za seboj najmanj dve leti srečnega zakonskega življenja, vendar bo družba lahko odklonila zavarovanje, če bosta letno najmanj 25 dni živelo ločeno.

Višina premij bo določena za različne sloje prebivalstva različno. Tako menijo, so ljudje učiteljskega, zdravniškega, odvetniškega in računovodskega poklica lahko solidni zakonci v nasprotju z onimi iz vrste posestnikov nočnih lokalov, muzikantov, filmskih igralcev in za katere bo premija v nasprotju s prvonaštetimi veliko višja.

Zavarovalnih ponudb družba od slavnih filmskih igralcev sploh ne bo sprejemala, ker so izračunali, da so zakonske zveze tovrstnih ljudi minimalno trdnosti.

V nobenem slučaju pa ne bo veljala za ločitev zakona utemeljitev, da je eden ali drugi zakonec »duševni nasilnež«, kar žene imenujejo možovo napako, če ta ponoči smrči, hoče vsak dan jesti tople klobase ali pa, če je zaljubljen v kakšno filmsko lepotic.

ENAJSTLETEN DEČEK JE REŠIL
DEKLICO IZ ORLOVH KREMLJEV

Neko štiriletno deklco iz bližine Toulousea v Franciji je pri obranjanju sadija napadel orel, katerega razpeta krila so merila 1,50 m. Enajstletni deček, ki je silil njene klice, je pobil roparico s težkim kamnom.

BREZ VSAKE OBLEKE PO ULICAH

2. oktobra t. l. so imeli Dunajci priliko videti popolnoma nagega moža, kako je negibnega obraza tekel po dunajskih ulicah. Nagi mož v celici, kamor so ga spravili, da bi počakal zdravnika-psihiatra, ni povedal svojega imena, tudi njegove obleke niso nikjer našli.